

Tijdmeters

David Mitchell bij Meulenhoff:

De geestverwantschap

Droom Nummer Negen

Dertien

De niet verhoorde gebeden van Jacob de Zoet

Wolkenatlas

Doorgang

Tijdmeters

DAVID
MITCHELL
Tijdmeters

*

Roman
Vertaald door Harm Damsma en Niek Miedema

MEULENHOF

Eerste druk 2014

Derde druk 2019

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

ISBN 978-90-290-9307-1

ISBN 978-94-023-1188-4 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Bone Clocks* (Sceptre, Londen)

Omslagontwerp: Bloemendaal & Dekkers

Omslagbeeld: Getty Images / Gina Pricope

Illustraties binnenwerk © Neal Murren, www.breedlondon.com

Auteursfoto: Paul Stuart

Zetwerk: Steven Boland

© 2014 David Mitchell

© 2014 Nederlandse vertaling Harm Damsma, Niek Miedema en
Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hittegolf

1984



9

7

8

30 juni

Ik trek de gordijnen van mijn slaapkamer open en daar heb je de dorstige hemel en de brede rivier vol schepen en boten en zo, maar ik denk al aan Vinny's chocoladekleurige ogen, Vinny's rug waarlangs de shampoo omlaagdruipt, zweetdruppels op Vinny's schouders en Vinny's plagerige lachje, en gelijk gaat mijn hart als een gek tekeer, en god wat wou ik graag dat ik wakker was geworden bij Vinny thuis in Peacock Street, en niet in die stomme kamer van mij. Gisteravond was het eruit voor ik het wist: 'Jezus wat hou ik toch van jou, Vin,' waarop Vinny een rookwolk uitblies, zijn prins Charles-stem opzette en zei: 'Wij zijn werkelijk uitermate gesteld op uw gezelschap, Holly Sykes,' en ik deed het zowat in mijn broek van het lachen, al was ik wel een tikkeltje pissig dat hij niet 'Ik hou ook van jou' zei. Als ik eerlijk ben. Maar goed, vriendjes zeggen vaak de idiootste dingen om hun gevoelens te verbergen, dat staat in alle bladen. Ik wou dat ik hem nu gelijk kon bellen. Ik wou dat ze een telefoon zouden uitvinden waarmee je altijd met iedereen zou kunnen bellen, waar je ook bent. Hij is nu op zijn Norton onderweg naar Rochester, naar zijn werk, in zijn leren jack waar met zilveren sierspijkertjes LED ZEP op staat. In september, als ik zestien ben, neemt ie me mee op zijn Norton.

Beneden kwakt iemand een kastdeur dicht.

Ma. Niemand anders zou zo een kastdeur dicht durven kwakken.

Stel dat ze erachter is gekomen... klinkt een benauwd stemmetje in mijn hoofd.

Nee. Daarvoor zijn we te voorzichtig geweest, Vinny en ik.

Ma is in de overgang. Dat zal het wezen.

Op de draaitafel van mijn pick-up ligt *Fear of Music* van de Talking Heads, en dus laat ik de naald zakken. Ik heb die plaat van Vinny gekregen, de tweede zaterdag dat we bij Magic Bus Records hadden afgesproken. Het is een waanzinnige plaat. Ik vind vooral 'Heaven' en 'Memories Can't Wait' erg mooi, maar er staat geen enkel zwak nummer op. Vinny is in New York geweest en heeft de Talking Heads echt zien optreden, live. Zijn maat Dan zat bij de beveiliging en heeft Vinny

na het optreden backstage gesmokkeld, voor de afterparty met David Byrne en de band. Als hij volgend jaar weer gaat, mag ik mee. Ik kleed me aan, zie elke liefdesbeet en wou dat ik vanavond naar Vinny toe kon, maar hij is met een stel maten van hem in Dover. Mannen houden er niet van als vrouwen jaloers zijn, dus doe ik alsof ik het niet ben. Mijn beste vriendin Stella is naar Londen, op zoek naar tweedehandskleden op Camden Market. Ma vindt me nog te jong om naar Londen te gaan zonder dat er een volwassene bij is, en daarom heeft Stella Ali Jessop meegevraagd in plaats van mij. Maar ik mag – wat een feest! – vandaag de bar stofzuigen voor mijn drie pond zakgeld. Jippieeeee. En verder moet ik eigenlijk leren voor de eindexamens van volgende week. Maar ik lever net zo lief lege blaadjes in. Voor mijn part kan de school de pot op met zijn stelling van Pythagoras, *Heer van de vliegen* en de levenscyclus van de ringworm. Wie weet doe ik het nog ook.

Ja. Wie weet doe ik dát wel.

Beneden in de keuken is het net de Noordpool. ‘Môgge,’ zeg ik, maar alleen Jacko kijkt op van het bankje bij het raam waar hij zit te tekenen. Sharon zit verderop op de divan naar een tekenfilm te kijken. Papa staat beneden in de gang met de leverancier te praten terwijl buiten, voor de pub, de vrachtwagen van de brouwerij met grommelende motor staat te wachten. Ma staat stoofappels in blokjes te snijden en zwijgt me dood. Nou moet ik zeggen: ‘Wat is er, ma, wat heb ik nou weer verkeerd gedaan?’ maar dat verdom ik mooi. Ze heeft zeker gemerkt dat ik gisteravond te laat thuis was, maar laat ze er zelf maar over beginnen. Ik giet melk over mijn cornflakes en neem mijn bord mee naar de tafel. Ma laat het deksel op de pan kletteren en komt naar me toe. ‘Zo. Hoe zat dat gisteravond?’

‘Ook goeiemorgen, ma. Weer een heet dagje, hè?’

‘Nou, hoe zat dat gisteravond, jongedame?’

In geval van twijfel, hou je van de domme. ‘Hoe bedoel je?’

Haar ogen krijgen iets vals. ‘Hoe laat was je gisteravond thuis?’

‘Oké, oké, ik was wat aan de late kant. Sorry.’

‘Een volle twee uur is niet “wat aan de late kant”. Waar zat je?’

Ik kauw op mijn cornflakes. ‘Bij Stella. Helemaal de tijd vergeten.’

‘Ach, wat eigenaardig. Heel eigenaardig. Ik heb namelijk om tien uur Stella’s moeder gebeld om te kijken waar je bleef, en weet je wat

die zei? Dat je al voor achten was weggegaan. Dus wie zit er hier te liegen, Holly? Jij of zij?’

Shit. ‘Toen ik bij Stella was weggegaan heb ik nog een wandelingetje gemaakt.’

‘En waar mag dat wandelingetje je dan wel heen gevoerd hebben?’

Elk volgend woord komt er bijtend uit. ‘Langs de rivier, oké?’

‘En welke kant ging dat wandelingetje op, als ik vragen mag? Richting zee of de andere kant op?’

Ik blijf even stil. ‘Wat maakt dat nou uit?’

Op tv, in de tekenfilm, klinken een paar ontploffingen. Ma zegt tegen mijn zus: ‘Zet dat ding uit en doe de deur achter je dicht, Sharon.’

‘Dat is gemeen. Holly is degene die op d'r kop krijgt.’

‘Ik waarschuw je, Sharon. En jou ook, Jacko. Ik wil...’ Maar Jacko heeft de benen al genomen. Wanneer Sharon ook is vertrokken gaat ma opnieuw tot de aanval over. ‘En maakte je die “wandeling” helemaal alleen?’

Waarom krijg ik het rotgevoel dat ze me in de val lokt? ‘Ja.’

‘En hoever ben je precies gekomen op die “wandeling”, zo helemaal in je eentje?’

‘Wil je het in mijlen of in kilometers?’

‘Och, misschien voerde dat wandelingetje je wel helemaal naar Peacock Street, naar een zekere Vincent Costello...’ De keuken draait om me heen, en door het raam zie ik hoe een stakerig figuurtje aan de overkant van de rivier zijn fiets van het pontje tilt. ‘Wat nou? Je tong opeens kwijt? Laat ik je geheugen even opfrissen: tien uur gisteravond, jij doet de jaloezieën dicht in de voorkamer, in een t-shirt en niet veel meer.’

Het klopt. Ik ben naar beneden gegaan om een biertje voor Vinny te halen. En ja, ik heb de jaloezieën in de voorkamer dichtgedaan. En ja, er kwam net iemand langs. Rustig maar, zei ik tegen mezelf. Hoe groot is de kans dat iemand me herkent? Ma verwacht dat ik zal instorten, maar dat gebeurt niet. ‘Wat zonde dat je je tijd verdoet als barjuffrouw, ma. Je zou eigenlijk een spionagenetwerk voor de geheime dienst moeten runnen.’

Ma kijkt me vuil aan, met die typische Kath Sykes-blik van haar. ‘Hoe oud is hij?’

Ik sla mijn armen over elkaar. ‘Gaat je niks aan.’

Ma's ogen verkleinen zich tot spleetjes. 'Vierentwintig, heb ik begrepen.'

'Als je het al weet, waarom vraag je het dan?'

'Omdat een vent van vierentwintig die het aanlegt met een meisje van vijftien in overtreding is. Er staat gevangenisstraf op.'

'In september word ik zestien, en ik denk dat de politie van Kent wel wat beters te doen heeft. Ik ben oud genoeg om zelf uit te maken met wie ik omga.'

Ma steekt een Marlboro op. Ik zou er een moord voor doen. 'Als ik dit aan je vader vertel, vilt hij die kostelijke Costello levend.'

Oke, zo nu en dan moet papa een hopeloze zatlap met zachte drang uit de zaak verwijderen, maar hij is beslist niet het type dat iemand levend vilt. 'Brendan was vijftien toen hij verkering met Mandy Fry kreeg, en als jij denkt dat het alleen bij handjes vasthouden op de schommel bleef heb je het mooi mis. Ik kan me niet herinneren dat je hém ooit met dat gevangenisverhaal aan boord bent gekomen.'

Ze zegt, terwijl ze elk woord afzonderlijk uitspreekt, alsof ik imbeciel ben: 'Voor – jongens – ligt – dat – anders.'

Ik snuif verachtelijk, alsof ik mijn oren niet kan geloven.

'Ik zeg je eens en voor altijd, Holly, alleen over mijn lijk! Jij maakt het uit met die autoverkoper!'

'Zal ik je eens wat zeggen, ma? Ik maak verdomme zelf wel uit met wie ik omga.'

'Dat had je gedacht.' Ma drukt haar peuk uit. 'Voortaan breng ik je met het busje naar school en haal ik je ook weer op. Je zet geen voet buiten de deur, tenzij met mij, je vader, Brendan of Ruth. En als ik die kinderlokker ook maar ergens hier in de buurt zie, hang ik meteen aan de telefoon om aangifte te doen, reken maar van yes. En, en ik bel gelijk zijn baas om hem te vertellen dat hij minderjarige schoolmeisjes verleidt.'

Er verstrijken lange, trage seconden terwijl ik alles tot me laat doordringen.

Mijn traanklieren beginnen zich te roeren, maar dat plezier gun ik mevrouw Hitler niet. 'We zijn hier niet in Saoedi-Arabië! Je kunt me niet opsluiten!'

'Zolang je hier in huis woont, heb je onze regels te gehoorzamen. Toen ik zo oud was als jij...'

‘Ja, ja, ja, jij had twintig broers en dertig zussen en veertig opa’s en oma’s en jij moest altijd vijftig hectare piepers rooien, want zo ging dat toen in dat fijne, gezellige Ierland, maar dit is Engeland, ma, Engeland! En het is 1984, en als het leven in dat achterlijk boerengat in West-Cork zo geweldig was, waarom ben je dan verdomme hiernaar-toe ge...?’

Rats! Een klap links tegen mijn gezicht.

We kijken elkaar aan, ik trillend vanwege de schrik, en ma kwaaiër dan ik haar ooit gezien heb, in de wetenschap, volgens mij, dat ze zojuist iets kapot heeft gemaakt dat zich nooit weer laat herstellen. Ik loop zonder een woord te zeggen de kamer uit, alsof ik zojuist een woordenstrijd gewonnen heb.

Ik huil alleen maar een beetje, en het is geschrokken huilen, geen huilen met lange uithalen, en als ik uitgehuld ben loop ik naar de spiegel. Mijn ogen zijn wat opgezwollen, maar met wat eyeliner is dat zo verholpen. Een likje lippenstift, een beetje rouge... klaar is Kees. Het meisje in de spiegel is een vrouw, met haar korte, zwarte haar, haar *Quadrophenia*-T-shirt en haar zwarte spijkerbroek. ‘Zal ik je eens wat zeggen?’ zegt ze. ‘Jij trekt vandaag nog in bij Vinny.’ Ik begin alle redenen waarom dat niet kan op een rijtje te zetten, maar stop ermee. ‘Ja,’ zeg ik, draaierig en kalm tegelijk. En ik ga ook van school. Per direct. Voor de spijbelambtenaar ook maar tot tien kan tellen is het zomervakantie, en in september ben ik zestien en kan de hele scholengemeenschap me de bout hachelen. Zou ik dat durven?

Ik durf het. Dus is het pakken geblazen. Wat ga ik pakken? Wat er maar in mijn weekendtas gaat. Onderbroeken, beha’s, T-shirts, mijn bomberjack; mijn make-uptasje en mijn bliken doosje met armbanden en halskettinkjes. Tandborstel en een handvol tampons. Ik ben al wat over tijd, dus ik kan ieder moment ongesteld worden. Geld. Ik heb nog dertien pond vijftachtig aan briefjes en kleingeld. En ik heb nog tachtig pond op mijn spaarrekening staan. Vinny gaat me geen huur vragen, en volgende week ga ik meteen werk zoeken. Babysitten, iets op de markt, ergens in de bediening... d’r zijn zat manieren om wat te verdienen. Maar hoe moet het met mijn lp’s? Ik kan onmogelijk in één keer mijn hele verzameling naar Peacock Street slepen, en ma is zonder meer in staat om de hele zwik naar de tweedehandswinkel

te brengen, gewoon om me te pesten, daarom wikkel ik *Fear of Music* voorzichtig in mijn bomberjack en stop hem zo in mijn weekendtas, zodat hij niet in de verdrukking komt. De andere platen verstop ik onder een losse plank in de vloer, voor tijdelijk, maar als ik het vloerkleed weer terugleg krijg ik de schrik van mijn leven: Jacko staat te kijken wat ik doe, in zijn Thunderbird-pyjama en op pantoffels.

Ik zeg: ‘Meneertje, ik schrik me dood.’

‘Ga je weg?’ Jacko’s stem klinkt afwezig.

‘Onder ons gezegd en gezwegen: ja. Maar ik ga niet ver. Zit er maar niet over in.’

‘Ik heb een aandenken voor je gemaakt, zodat je aan me zult denken.’ Jacko geeft me een rond stuk karton, zo groot als een doosje La Vache Qui Rit, waar hij een doolhof op getekend heeft. Die jongen is gek op doolhoven. Vanwege al die *Dungeons & Dragons*-boeken die Sharon en hij lezen. De doolhof die Jacko getekend heeft is eigenlijk doodsimpel naar zijn maatstaven, en bestaat uit acht of negen in elkaar overgaande kringen. ‘Hier, pak aan,’ zegt hij. ‘Het is een diabolische doolhof.’

‘Het ziet er helemaal niet uit als een diablo.’

“Diabolisch” betekent “duivels”, zus.’

‘Wat maakt jouw doolhof zo duivels dan?’

‘De Schemering volgt je als je erdoorheen gaat. En als het je aanraakt, betekent dat je einde. Je hoeft dus maar één keer een doodlopend pad in te slaan en je bent er geweest. Daarom moet je het labirint helemaal uit je hoofd leren.’

Dat heb ik weer: een gestoord broertje. ‘Oké. Nou, bedankt, Jacko. Hé luister, ik moet nog wat dingen rege...’

Jacko grijpt me bij de pols. ‘Leer dit labirint uit je hoofd, Holly. Doe voor één keer de zin van je gestoorde broertje. Alsjeblieft.’

Daar schrik ik toch wel van. ‘Doe niet zo raar, meneertje.’

‘Beloof me dat je het pad door de doolhof uit je hoofd zult leren, zodat je desnoods blindelings je weg erdoorheen kunt vinden. Alsjeblieft.’

De broertjes van mijn vriendinnen verzamelen modelautootjes, doen aan fietscross of spelen met hun Atari – waarom moet ik er nou uitgerekend eentje hebben die woorden gebruikt als ‘blindelings’ en ‘diabolisch’? God mag weten hoe die het hier in Gravesend moet red-

den als hij homo is. Ik geef hem een aai over zijn bol. ‘Oké, ik beloof dat ik je doolhof uit mijn hoofd zal leren.’ Daarna slaat Jacko zijn armen om me heen, wat gek is, want Jacko is niet zo knuffelig aangelegd. ‘Hé, ik ga niet naar het andere eind van de wereld... Later, als je wat ouder bent, snap je het wel, en...’

‘Je gaat bij je vriendje wonen.’

Verbaast ie me weer. ‘Inderdaad.’

‘Pas goed op jezelf, Holly.’

‘Vinny is aardig. Als ma eenmaal aan het idee gewend is, zien we elkaar weer... Ik bedoel, we zien Brendan ook nog steeds nadat hij met Ruth is getrouwd, toch?’

Maar Jacko steekt het kartonnen deksel met zijn doolhof erop diep in mijn weekendtas, kijkt me nog één keer aan en verdwijnt.

Ma verschijnt met een mand vol barkleedjes op de overloop van de eerste verdieping, alsof ze niet op de loer had gelegen. ‘Ik meen het. Je hebt huisarrest. Terug naar boven. Je hebt volgende week eindexamens. Het wordt tijd dat je serieus wat gaat doen.’

Ik pak de leuning vast. “‘Ons huis, onze regels’”, zei je toch? Oké dan. Ik ben jullie regels spuugzat, en jullie huis, en dat je me elke keer slaat als je over de rooie gaat. Daar zou jij ook genoeg van hebben, toch?’

Ma’s gezicht vertrekt, en als ze nou het goeie zegt kunnen we onderhandelen. Maar nee, ze ziet mijn weekendtas en zegt met een spotlach, alsof ze niet begrijpt hoe ik zo achterlijk kom: ‘Vroeger gebruikte je nog weleens je verstand.’

Dus loop ik door, de trap af, naar de benedenverdieping.

Boven me klinkt haar stem nu benauwder: ‘En school dan?’

‘Ga zelf maar, als je school zo belangrijk vindt.’

‘Ik heb verdomme nooit de kans gehad, Holly! Ik moest altijd zorgen dat de pub draaide, en zorgen dat jij en Brendan en Sharon en Jacko te eten hadden, en kleren aan jullie lijf hadden en naar school gingen, zodat jullie niet je hele leven plees hoeven schoon te maken, asbakken hoeven te legen, je rug in de vernieling hoeft te helpen zonder dat je er ooit eens vroeg in kunt kruipen.’

Geen sjoege geven. Ik loop door naar beneden.

‘Oké dan, ga maar. Kom er zelf maar achter. Binnen drie dagen

heeft Romeo je eruit geknikkerd. Het gaat mannen niet om de onweerstaanbare persoonlijkheid van een vrouw, Holly. Schrijf dat maar op je buik.'

Ik negeer haar. Vanuit de gang zie ik Sharon achter de bar staan, bij de planken met de sapjes. Ze helpt papa met het aanvullen van de voorraad, maar ik kan zien dat ze het gehoord heeft. Ik wuif even en ze wuift terug, zenuwachtig. Vanuit het trapgat van de kelder klinkt de galmende stem van papa, die 'Ferry 'Cross the Mersey' zingt. Hem kan ik er maar beter buiten laten. Als ma erbij is kiest hij altijd haar kant. En als de vaste klanten erbij zijn is het: 'Ik ben echt niet zo stom dat ik tussen twee kribbeijsters in ga staan' en dan knikken ze allemaal en mompelen: 'Groot gelijk, Dave.' Bovendien ben ik er liever niet bij als hij erachter komt van Vinny. Niet dat ik me schaam, maar ik ben er liever niet bij. Newky ligt te soezen in zijn mand. 'Jij stinkt het meest van alle honden in Kent,' zeg ik tegen hem om te voorkomen dat ik ga huilen, 'ouwe vlooiënbaal.' Ik strijk hem een paar keer over zijn nekvel, ontgrendel de zijdeur en stap Marlow Alley in. Achter me valt de deur met een klap dicht.

In West Street is alles te licht en te donker, als bij een tv waarvan het contrast kaduuk is, daarom zet ik mijn zonnebril op, en die maakt de wereld onwijs droomachtig en scherper en echter. Mijn keel doet zeer en ik tril als een riet. Vanuit de pub komt niemand me achternagerend. Mooi zo. Er komt een cementwagen langs gerammeld, en de bladeren van de kastanjeboom gaan ritselend heen en weer in de rokerige vlaag die hij veroorzaakt. Ik adem de geur in van heet asfalt, gebakken aardappelen en allerlei troep van meer dan een week oud die uit de vuilnisbakken puilt – de vuilnismannen staken weer 's.

Een hele hoop schichtige vogeltjes tolleren rond als van die fluitspelertjes aan een touwtje die kinderen op hun verjaardag krijgen, of in elk geval vroeger kregen, en een stel jongetjes speelt blikspuit in het plantsoentje om de kerk bij Crooked Lane. Pak hem! Achter die boom! Verlos me! Kinderen. Stella zegt dat oudere mannen betere minnaars zijn. Bij jongens van onze eigen leeftijd, zegt ze, smelt het ijs gelijk als je het hoorntje vastpakt. Alleen Stella weet van Vinny – zij was erbij, die eerste zaterdag in de Magic Bus – maar zij houdt haar mond wel. Toen ze me leerde roken en ik constant over mijn nek ging

lachte ze me niet uit en vertelde ze het aan niemand, en zij heeft me alles verteld wat ik over jongens moet weten. Stella is verreweg de tofste meid uit onze klas.

Crooked Lane loopt vanaf de rivier omhoog, en vandaar sla ik Queen Street in, waar ik zowat omvergekegeld word door Julie Walcott met haar kinderwagen. Haar baby krijst aan één stuk door, en zij ziet er gesloopt uit. Zij is van school gegaan toen ze zwanger werd. Vinny en ik zijn bloedvoorzichtig, en we hebben maar één keer seks gehad zonder condoom, onze allereerste keer, en het is wetenschappelijk bewezen dat maagden niet zwanger kunnen worden. Dat weet ik van Stella.

Boven Queen Street zijn slierten vlaggetjes gespannen, alsof het Holly Sykes' Bevrijdingsdag is. De Schotse mevrouw van het wolwinkeltje geeft de plantjes in de mandjes die ze heeft opgehangen water, meneer Gilbert, de juwelier, zet plateaus met ringen in de etalage, en Mike en Todd, de slaggers, sjouwen een varken zonder kop uit de koelwagen waarin aan haken een stuk of tien karkassen hangen. Voor de bibliotheek is een stel vakbondsmensen bezig met emmers geld op te halen voor de stakende mijnwerkers terwijl activisten borden omhooghouden waarop staat: STEENKOOL, GEEN STEUN en THATCHER VERKLAART DE OORLOG AAN DE ARBEIDERS. Ed Brubeck komt freewheelend op zijn fiets deze kant op. Ik schiet gauw de overdekte markt in, om te voorkomen dat hij me ziet. Hij is vorig jaar vanuit Manchester, waar zijn vader vastzit vanwege inbraak en geweldpleging, naar Gravesend verhuisd. Hij heeft geen vrienden en lijkt er ook geen te willen hebben. Normaal gesproken peperen ze je dat bij ons op school goed in, maar toen een zesdeklasser hem een keer uitschold sloeg Brubeck hem een gebroken neus, en sindsdien laat iedereen hem met rust. Hij fietst voorbij zonder me te zien, met zijn hengel aan zijn stang gebonden, en ik loop weer verder. Voor de gokhal staat een straatmuzikant begrafenismuziek te spelen op een klarinet. Iemand gooit een muntje in zijn koffer, waarop hij losbarst in de herkenningmelodie van *Dallas*. Als ik bij Magic Bus Records kom, kijk ik stiekem naar binnen. Ik was onder de 'R' op zoek naar de 'Ramones'. Vinny zegt dat hij onder de 'H' op zoek was naar 'Hitsig', 'Heet' en 'Holly'. Tegen de achtermuur van de zaak staan ook

een paar tweedehandsgitaren. Vin kan het intro van 'Stairway to Heaven' spelen, hoewel hij nooit verder is gekomen. Ik ga mezelf gitaar leren spelen op Vinny's gitaar als hij naar zijn werk is. Dan zouden Vin en ik een band kunnen beginnen. Waarom niet? Tina Weymouth is ook een meisje, en zij is de bassiste van de Talking Heads. Ik zie ma's gezicht al als ze zegt: 'Ze is niet langer mijn dochter', en dan ziet ze me bij *Top of the Pops*. Het probleem met ma is dat ze nooit zo zielsveel van iemand heeft gehouden als Vin en ik van elkaar houden. Ze kan goed overweg met papa, daar niet van, al zag haar hele familie in Cork papa niet zitten, omdat hij geen Ier was en niet katholiek. Mijn oudere Ierse neven en nichten vonden het maar wat leuk dat ze me konden vertellen dat papa ma vóór hun trouwen zwanger had gemaakt, van Brendan, maar ze zijn nu toch al vijftwintig jaar getrouwd, wat zeker niet slecht is, lijkt me, maar toch, ma heeft niet zo'n waanzinnige band met papa zoals Vin en ik. Stella zegt dat Vin en ik soulmates zijn. Ze zegt dat het overduidelijk is dat wij voor elkaar geschapen zijn.

Voor de NatWest Bank in Milton Road loop ik Brendan tegen het lijf. Zoals hij daar aankomt, met zijn zwarte haar in de gel, fleurige stropdas en zijn blazer losjes over een schouder geslagen, zou je eerder denken dat hij naar een modellschool onderweg was dan naar de burelen van Stott & Conway. De oudere zussen van mijn vriendinnen vinden hem een stuk, die oudere broer van me. Mag ik eventjes braken? Hij is getrouwd met Ruth, de dochter van zijn chef, meneer Conway, op het stadhuis en met een poenige receptie in de Chaucer Country Club. Ik was geen bruidsmisje, omdat ik nooit jurken draag, en al helemaal geen jurken waarin je eruitziet als zo'n poppetje uit *Gone with the Wind*, dus hebben Sharon en de nichtjes van Ruth dat allemaal gedaan, en er was een hele hoop familie uit Cork overgekomen. Brendan is ma's lieveling en ma is Brendans lievelingsmoeder. Ooit zullen ze alles wat ik nou zeg tot in de details samen doornemen.

'Môgge,' zeg ik. 'Hoe gaat 't?'

'Ik mag niet klagen. Alles oké in de Captain?'

'Prima. Ma heeft vandaag het voorjaar in de kop.'

'O ja?' Brendan glimlacht verbaasd. 'Hoe dat zo?'

Ik haal mijn schouders op. ‘Ze is waarschijnlijk met haar goede been uit bed gestapt.’

‘Tof.’ Dan ziet hij mijn weekendtas. ‘Zo. Een paar dagen ertussen uit, zie ik.’

‘Nou nee. Ik ga bij Stella Yearwood Frans leren, en ik blijf bij haar slapen. Volgende week eindexamen.’

Mijn broer lijkt onder de indruk. ‘Mooi zo, zussie.’

‘Gaat het weer wat beter met Ruth?’

‘Niet echt. Iedereen heeft het er altijd over dat je ’s ochtends vroeg misselijk bent, maar het is midden in de nacht op zijn ergst.’

‘Misschien dat Moeder Natuur je op die manier wil harden voor als de baby er is,’ opper ik. ‘Al die slapeloze nachten, het geruzie, de kots... Dat vraagt om de nodige weerstand.’

Mijn broer hapt niet. ‘Zou kunnen.’ Ik kan me Brendan maar moeilijk als iemands papa voorstellen, maar met de Kerst zal hij dat toch zijn.

Achter ons opent de NatWest Bank zijn deuren en de bankemployés stromen naar binnen. ‘Niet dat meneer Conway zijn schoonzoon zal ontslaan,’ zeg ik tegen Brendan, ‘maar moet jij niet om negen uur beginnen?’

‘Klopt. Nou, tot morgen, als je terug bent van je studiemarathon. Ma heeft ons uitgenodigd voor de lunch. Fijne dag nog.’

‘O, het is nu al de beste dag van m’n leven,’ zeg ik tegen mijn broer en via hem tegen ma.

Nog snel een keer zijn onweerstaanbare lach en weg is Brendan, meegevoerd in de stroom mensen in pakken en uniformen, allemaal onderweg naar hun werk in kantoren, winkels en fabrieken.

Maandag laat ik een sleutel van Vinny’s voordeur bijmaken, maar vandaag ga ik via de gebruikelijke geheime manier naar binnen. Aan het eind van een straat die The Grove heet heb je vlak voor het belastingkantoor een steegje, dat half aan het oog wordt onttrokken door een container barstensvol vuilniszakken die naar pruttelende luiers stinken. Een bruine rat kijkt me aan alsof hij hier de baas is. Ik loop het steegje in, sla rechtsaf en bevind me dan tussen de schuttingen van de achtertuintjes van de huizen van Peacock Street en de muur van het belastingkantoor. Helemaal aan het eind, het laatste huis voor

de doorsteek van het spoor, dat is Vinny's huis. Ik wring me tussen de losse planken door en waad door zijn achtertuin. Het gras en het onkruid komen tot mijn middel en de pruimenbomen vormen al vruchten, hoewel de meeste pruimen voer voor de wespen en wormen zullen zijn, zegt Vinny, want hij is te beroerd om ze te plukken. Het is net het bos van Doornroosje dat het hele paleis overwoekert wanneer iedereen honderd jaar ligt te slapen. Vinny moet eigenlijk de tuin netjes houden voor zijn tante, maar die woont in King's Lynn en komt nooit langs, en trouwens, Vinny is een motorjongen, geen tuinman. Maar als ik eenmaal een beetje op orde ben, ga ik die zooi eens onderhanden nemen. Hier is een vrouwenhand nodig. Misschien begin ik zelfs vandaag nog wel, na een eerste sessie gitaar leren spelen. In de hoek van de tuin staat een schuurtje, half verscholen achter braamstruiken. Daarin ligt allerlei tuingereedschap en er staat ook een grasmaaier. Zonnebloemen, rozen, viooltjes, anjelieren, lavendel en tuinkruiden in terracotta potjes, die ga ik planten. En ik ga scones bakken, en pruimentaarten en koffiebroodjes, en Vinny zal niet weten wat hem overkomt: 'Jezus, Holly, hoe heb ik het ooit zonder jou kunnen stellen?' In alle bladen staat dat de weg naar het hart van de man via zijn maag loopt. Bij de regenton wemelt het in een bloeiende struik met een soort parse vingers van de witte vlinders, een en al confetti en kant, alsof hij zindert van leven.

De achterdeur is nooit op slot omdat Vinny de sleutel kwijt is. Onze pizzadozen en wijnglazen van gisteravond staan nog in de gootsteen, maar nergens sporen van een ontbijt. Vinny zal zich wel verslapen hebben en naar zijn werk zijn geracet. Dat is vaste prik. Het hele huis moet eens goed worden opgeruimd, gestoft en gestofzuigd. Maar eerst maar eens een kop koffie en een peuk. Ik heb zelf ook alleen maar een half bord cornflakes gegeten voordat ma haar Mohammed Ali-act tegen me begon. Ik ben onderweg straal vergeten sigaretten te kopen, het is me totaal ontschoten nadat ik Brendan was tegengekomen, maar Vinny heeft altijd wel een pakje in de la van zijn nachtkastje liggen, en dus sjouw ik de steile trap op en zijn slaapkamer in. Onze slaapkamer, moet ik eigenlijk zeggen. De gordijnen zijn nog dicht en het ruikt er naar zweetsokken, daarom laat ik het licht binnen, zet een raam open, draai me om en spring zowat een meter de lucht in want wie ligt er in zijn bed? Vinny! Hij ziet eruit alsof hij in zijn broek heeft

gescheten. ‘Ik ben het, ik ben het maar,’ stamel ik. ‘Sorry, ik, ik, ik dacht dat je op je werk was.’

Hij drukt zijn hand tegen zijn hart en doet zo’n beetje lacherig alsof hij net is neergeschoten. ‘Jezus, Hol. Ik dacht dat je een inbreker was!’

Ik lach ook zo’n beetje. ‘Dus je... bent thuis.’

‘Het rooster is een zootje. Die nieuwe secretaresse is hopeloos, daarom belde Kev om te zeggen dat ik uiteindelijk toch een vrije dag had.’

‘Te gek,’ zeg ik. ‘Super, want... ik heb een verrassing.’

‘Super, ik ben gek op verrassingen. Maar zet eerst even koffie-water op, alsjeblieft. Ik kom zo beneden. Shit, wat lul ik nou, ik heb geen koffie meer. Hè toe, schat, loop even naar de Staffa voor een pot Nescafé. Ik, eh, reken wel met je af als je terugkomt.’

Maar eerst zeg ik nog gauw: ‘Ma is erachter gekomen, van jou en mij, Vin.’

‘O? O.’ Hij trekt een bedenkelijk gezicht. ‘Zo. Wat vond ze...’

Opeens ben ik bang dat hij me niet hoeft. ‘Niet zo leuk. Ze ging een beetje door het lint, eigenlijk. Ze zei dat ik je niet meer mocht zien en dreigde zo ongeveer dat ze me in de kelder zou opsluiten. Daarom ben ik weggelopen. Dus...’

Vinny kijkt me zenuwachtig aan. Hij mist de hint.

‘Dus mag ik... zeg maar... bij jou blijven? In elk geval een poosje.’

Vinny slikt moeizaam. ‘O-ké... Goed. Ik snap het. Tja. Oké.’

Het klinkt niet erg oké. ‘Betekent dat “ja”, Vin?’

‘Ja-a. Tuurlijk. Ja. Maar nou ben ik echt aan die kop koffie toe.’

‘Echt waar? O, Vin!’ De opluchting voelt als een warm bad. Ik knuffel hem. Hij is klam van het zweet. ‘Geweldig, Vin. Ik was bang dat je misschien niet...’

‘We kunnen zo’n snoezepoezig sekspoeseje als jij toch niet onder een brug laten slapen? Maar echt, Hol, ik ben net zo hard aan koffie toe als Dracula aan bloed, dus...’ Hij kan zijn zin niet afmaken want ik hang al om zijn nek en kus hem, mijn Vinny, mijn vriendje, die in New York is geweest en David Byrne de hand heeft gedrukt, en mijn liefde voor hem doet woesej, als een boiler die aanslaat, en als ik hem achterovertrek rol ik boven op een hobbelige berg dekbed, maar de berg begint te wriemelen en als ik het laken wegtrek ligt daar mijn

beste vriendin Stella Yearwood. Spiernaakt. Alsof ik in een slechte seksdroom ben beland. Alleen is het geen droom.

Ik... staar alleen maar met open mond naar haar kruis, tot ze zegt: 'Zoveel anders dan die van jou kan ie er toch niet uitzien?'

Dan staar ik met open mond naar Vinny, die kijkt alsof hij in zijn broek heeft gescheten, maar dan spastisch begint te giechelen. 'Het is niet wat het lijkt.'

Stella trekt koel als een kikker het laken over zich heen en zegt tegen Vinny: 'Doe niet zo achterlijk. Dit is precies wat het lijkt, Holly. We waren van plan het tegen je te zeggen, maar zoals je ziet hebben de feiten ons ingehaald. Je bent gedumt. Klaar. Dat is niet leuk, maar het kan de besten overkomen, nou ja, de meesten, zo werkt dat nou eenmaal. En maak je niet dik, je zult zien: er lopen zat Vinny's rond. Dus neem je verlies nou maar en nok af. Hou de eer een beetje aan jezelf, zou ik zeggen.'

Als ik eindelijk ophoud met huilen, blijkt dat ik op een koud stoepje zit op een soort binnenplaatsje, met aan weerskanten een gebouw van vijf, zes verdiepingen, van oude baksteen en met smalle, blinde ramen. Onkruid schiet op door het betonnen plaveisel en het zaad van paardebloemen drijft rond als sneeuw in een sneeuwbol. Nadat ik Vinny's deur achter me had dichtgeslagen hebben mijn voeten me hierheen gebracht, langs de achterkant van het ziekenhuis van Gravesend, waar dokter Marinus me, toen ik zeven was, van juffrouw Constantin heeft afgeholpen. Heb ik Vinny een stomp gegeven? Het was net alsof ik door stroop waadde. Ik kreeg geen lucht. Hij greep me bij mijn pols en dat deed zeer, dat doet het trouwens nog steeds, en Stella beet me toe: 'Doe niet zo kinderachtig, Holly, en smeer 'm. Dit is het echte leven, geen aflevering van *Dynasty!*' Ik rende naar buiten, sloeg de voordeur achter me dicht en rende weg, zo snel als ik kon, deed er niet toe waarheen, nergens heen... Ik wist dat ik, op het moment dat ik zou blijven stilstaan, in snotterige, slijmerige tranen zou uitbarsten, en dat een van ma's verklikkers me dan zou zien en het aan haar zou overbrieven, wat voor haar echt de kers op de taart zou zijn. Want ma had gelijk gehad. Ik had van Vinny gehouden alsof hij een deel van mijzelf was, en hij had van mij gehouden alsof ik een stuk kauwgom was. Toen de smaak eraf was had hij me uitgespuugd, een nieuw pakje opengemaakt en het

in zijn mond gepropt, en niet zomaar iemand, maar Stella Yearwood. Mijn beste vriendin. Hoe kon hij dat doen? Hoe kon zij dat doen?

Hou op met janken! Denk aan wat anders...

Holly Sykes en de Enge Dingen, deel 1. In 1976 was ik zeven. Het had de hele zomer niet geregend en de tuinen lagen er bruin bij, en ik weet nog dat ik met Brendan en ma aan het eind van Queen Street met emmers in de rij stond om water te halen uit een standpijp, zo erg had de droogte toegeslagen. Mijn dagmerries begonnen die zomer. Ik hoorde stemmen in mijn hoofd. Geen onzinnige, geen zwammerige, niet eens bijzonder enge, althans niet in het begin... De Mannetjes van de Radio noemde ik ze, want in het begin dacht ik steeds dat er in een andere kamer een radio aanstond. Alleen stond er nooit een radio aan in de andere kamer. 's Nachts klonken ze het duidelijkst, maar ik hoorde ze ook op school, als het maar stil genoeg was, bijvoorbeeld onder een proefwerk. Drie of vier stemmen die aan één stuk door door elkaar heen zaten te mompelen, zodat ik nooit goed kon verstaan wat ze zeiden. Brendan had het weleens gehad over gekkenhuizen en mannen in een witte jas, dus hield ik wijselijk mijn mond. Ma was in verwachting van Jacko, papa was de hele tijd druk in de pub, Sharon was nog maar drie, en Brendan was een eikel, zelfs toen al. Ik wist dat stemmen horen niet normaal was, maar ze deden me geen kwaad, dus misschien was het gewoon zo'n geheim waar mensen soms mee leven.

Op een nacht had ik een nachtmerrie over agressieve bijen die door de Captain Marlow zwermden, waarna ik badend in het zweet wakker werd. Aan het voeteneind van mijn bed zat een vrouw die zei: 'Rustig maar, Holly, het is oké.' En ik zei: 'Dank je wel, ma,' want wie kon het anders zijn? Toen hoorde ik ma lachen, in de keuken aan het einde van de gang. Zodoende wist ik dat ik die vrouw aan het voeteneinde van mijn bed alleen maar had gedroomd, en om dat te bewijzen knipte ik het licht aan.

En inderdaad, er zat niemand.

'Niet bang zijn,' zei de vrouw, 'maar ik ben net zo echt als jijzelf.'

Ik schreeuwde niet en raakte niet in paniek. Natuurlijk, ik lag te trillen, maar zelfs in mijn angst voelde het eerder aan als een raadsel of een test. Er was niemand in mijn kamer, maar toch praatte er iemand tegen me. Zo kalm als ik kon vroeg ik de vrouw of zij soms een

spook was. ‘Niet een spook,’ zei de vrouw die er niet was, ‘maar een bezoeker van jouw geest. Daarom kun je me ook niet zien.’ Ik vroeg hoe mijn bezoeker heette. Ze zei dat ze juffrouw Constantin was. Ze zei dat ze de Mannetjes van de Radio had weggestuurd, omdat die mij alleen maar afleidden, en dat ze hoopte dat ik dat niet erg vond. Ik zei van niet. Juffrouw Constantin zei dat ze er nu vandoor moest, maar dat ze binnenkort graag weer een keertje langskwam, omdat ze mij een ‘buitengemene jongedame’ vond.

Toen was ze weg. Het duurde heel lang voor ik in slaap viel, maar tegen de tijd dat ik indutte, had ik het gevoel dat ik er een vriendin bij had gekregen.

Wat moet ik nu? Terug naar huis? Dan ga ik net zo lief gelijk dood. Ma laat me diep door het stof gaan, door stof en stront als het aan haar ligt, terwijl zij met een brede grijns toekijkt, en niet voor eventjes maar voor eeuwig en altijd als ik me niet als een ja-baas-ja-baas-driezakken-vol-schaap gedraag. En elke keer zal ze weer met het Vinny Costello-incident komen aankakken. Oké, dus Peacock Street is geen optie. Maar ik kan nog altijd wegblijven, tenminste lang genoeg om ma te bewijzen dat ik oud genoeg ben om voor mezelf te zorgen en dat ze me niet meer hoeft te behandelen als een kind van zeven. Ik heb genoeg geld om het wat eten betreft even te kunnen uitzingen en het ziet ernaar uit dat die hittegolf nog wel een poosje aanhoudt, dus doe ik gewoon alsof de zomervakantie wat eerder begonnen is. Dat examen kan de pot op, de hele school kan de pot op. Stella gaat natuurlijk de feiten zo verdraaien dat ik de hysterische trut ben die van geen loslaten wist en niet onder ogen wilde zien dat haar vriendje op haar was uitgekeken. Die zorgt wel dat Holly Sykes maandagmorgen klokke negen de pispaal van de hele school is. Zeker weten.

Een ambulancesirene komt dichterbij, steeds dringender. Het geluid eechoot rond het binnenplaatsje en stopt dan abrupt. . . Ik rommel wat in mijn weekendtas en sta dan op. Oké, waarheen nu? Elke van huis weggelopen tiener in Engeland gaat linea recta naar Londen, omdat hij denkt dat hij daar gelijk door een talent scout of toverfee zal worden opgepikt, maar ik ga de andere kant op, langs de rivier naar de Kent Marshes. Als je bent opgegroeid in een pub heb je maar al te vaak gehoord wat voor soort scouts en feeën weggelopen

tieners in Londen oppikken. Misschien dat ik ergens een schuur of een leegstaand vakantiehuisje kan vinden waar ik een poosje in kan bivakkeren. Dat lukt misschien wel. En dus ga ik op weg, voor het ziekenhuis langs. Op de parkeerplaats spat het zonlicht van alle voorritten. In de koele, schemerige ontvangstruimte zie ik rijen mensen staan roken in afwachting van nader bericht.

Rare plekken, ziekenhuizen. . .

Holly Sykes en de Enge Dingen, deel 2. Er verstreken een paar weken, en ik begon te denken dat ik die hele juffrouw Constantin alleen maar gedroomd had, want ze kwam niet meer terug. Behalve dan dat ik het woord waarmee ze mij had aangeduid, ‘buitengemeen’, niet kende. . . Ik zocht het op en vroeg me af hoe het in mijn hoofd terecht kon zijn gekomen als juffrouw Constantin het daar niet had ingebracht. En tot op de dag van vandaag weet ik op die vraag geen antwoord. Maar toen, op een avond in september, toen de school alweer begonnen was, werd ik wakker en wist gelijk dat ze er weer was, en ik was eerder blij dan bang. Ik vond het fijn buitengemeen te zijn. Ik vroeg juffrouw Constantin of ze misschien een engel was, en toen lachte ze fijntjes en zei dat ze, nee, een mens was net als ik, maar dat ze had geleerd uit haar eigen lichaam te treden om bij haar vriendinnen langs te gaan. Ik vroeg haar of ik nu een van haar vriendinnen was en zij vroeg: ‘Zou je dat graag willen dan?’ en ik zei: ‘Ja, ik zou niks liever willen,’ en toen zei zij: ‘Goed, dan zijn we van nu af vriendinnen.’ En ik vroeg juffrouw Constantin waar ze vandaan kwam en zij zei: ‘Uit Zwitserland.’ Om te laten zien dat ik niet van de straat was vroeg ik of Zwitserland het land was waar ze de chocola hadden uitgevonden, en zij zei dat ik een van de slimste opdondertjes was die ze ooit had gekend. Vanaf die tijd kwam ze elke nacht een paar minuten langs, en dan vertelde ik haar hoe mijn dag was geweest, en dan luisterde ze, en leefde ze mee of zei dat ik me bepaalde dingen niet moest aantrekken. Ze stond altijd aan mijn kant, wat bij ma of Brendan nooit zo leek. Ik stelde juffrouw Constantin ook allerlei vragen. Soms gaf ze gewoon antwoord, zoals toen ik vroeg wat haar haarkleur was en ze me vertelde dat het ‘chroomblond’ was, maar heel vaak omzeilde ze mijn vragen met de opmerking: ‘Het lijkt me beter dat we het raadsel nog maar even intact laten, Holly.’

Toen, op een dag, werd ik na schooltijd onderweg naar huis op-

gewacht door de talentvolste pestkop op onze school, Susan Hillage. Haar vader was militair en gelegerd in Belfast, en omdat mijn moeder Ierse is ging ze op mijn kop zitten, en wilde ze me niet laten gaan voordat ik had toegegeven dat we onze cokes altijd in de badkuip bewaarden en dat we aanhangers van de IRA waren. Dat wou ik niet en dus smeedde ze mijn tas in een boom en zei dat ze me zou laten bloeden voor alle kameraden van haar vader die in Belfast waren omgekomen, en dat het peloton van haar vader onze pub in de fik zou steken, zodat mijn ouders en mijn broer en zusje zouden verbranden, en dat het allemaal mijn schuld was, als ik dit verklikte. Ik was geen doetje, maar ik was nog maar klein, en de gedachte aan Susan Hillage liet me niet meer los. Ik zei niks tegen papa en ma over wat er gebeurd was, maar ik zat behoorlijk in de rats over hoe het de volgende dag op school zou gaan. Maar toen ik die nacht wakker werd in de warme, nachtelijke beslotenheid waarin juffrouw Constantin haar stem liet horen, was het niet alleen maar haar stem in mijn hoofd. Ze was daadwerkelijk aanwezig, lijfelijk, en zat in de leunstoel aan het voeteneinde van mijn bed. Ze zei: 'Wakker worden, Slaapkopje.' Ze was jong, had goudblond haar, haar in feite rozenrode lippen glansden zwartpaars in het maanlicht en ze droeg een toga-achtig geval. Ze was beeldschoon, net een schilderij. Ten slotte lukte het me om te vragen of ik soms droomde, en ze antwoordde: 'Ik ben hier omdat mijn magnifieke, buitengemene kind zich vanavond zo ongelukkig voelde, en ik wil weten hoe dat komt.' En dus vertelde ik haar over Susan Hillage. Juffrouw Constantin luisterde de hele tijd in stilte en zei toen dat ze een diepe minachting koesterde voor pestkoppen van ieder slag, om vervolgens te vragen of ik wilde dat zij de situatie oploste. Ik zei: 'Ja, graag,' maar voor ik verder iets kon vragen klonken daar papa's voetstappen in de gang en deed hij de deur van mijn kamer open, zodat het licht van de overloop me in de ogen scheen en ik even niets meer zag. Hoe moest ik de aanwezigheid van juffrouw Constantin in mijn kamer om één uur 's nachts verklaren? Maar papa deed alsof ze er helemaal niet was. Hij vroeg me of alles in orde was en zei dat hij een stem had gehoord, en inderdaad, geen spoor meer van juffrouw Constantin. Ik zei tegen papa dat ik waarschijnlijk gedroomd had en in mijn slaap had gepraat.

Wat ik ten slotte zelf ook ging geloven. Stemmen horen is tot daaraan toe, maar vrouwen in lange gewaden? De volgende ochtend ging ik